

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΚΑΠΤΑΙΝ ΜΠΛΑΪ

(LES REVOLTÉS DE LA «BOUNTY»)

Μετάφραση : ΠΩΛ ΜΕΝΕΣΤΡΕΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Στὸ ἔλεος τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων

Οὔτε τὸ παρομικρὸ φύσημα, οὔτε μιὰ ρυτίδα στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, οὔτ' ἓνα σύννεφο στὸν οὐρανό. Οἱ ὀλόλαμπροι ἀστερισμοὶ τοῦ νότιου ἡμισφαιρίου διαφαίνονται μὲ ἀπαράμιλλη καθαρότητα. Τὰ πανιὰ τοῦ «Μπάουντου» κρέμονται στὰ κατάρτια, τὸ φορηγὸ εἶναι ἀκίνητο καὶ τὸ χλωμὸ φεγγάρι, χάνοντας ὀλοένα τὸ φέγγος του στὸ κατώφλι τῆς χαραυγῆς, φωτίζει τὸ διάστημα μὲ μιὰν ἀκαθόριστη λάμψη.

Τὸ «Μπάουντου», ιστιοφόρο διακόσιων δεκαπέντε τόνων, μὲ πλήρωμα σαράντα ἕξη ἀνδρῶν, εἶχε σαλπάρει ἀπ' τὸ Σπίτχεντ στὶς 23 Δεκεμβρίου 1787, μὲ κυβερνήτη τὸν κάπτain Μπλαϊ, ἔμπειρο ναυτικό, μὲ κάπως δύστροπο ὅμως χαρακτήρα, ποὺ εἶχε συνοδεύσει τὸν κάπτain Κούκ στὸ τελευταῖο περιηγητικὸ του ταξίδι.

Εἰδικὴ ἀποστολὴ τοῦ «Μπάουντου» ἦταν νὰ μεταφέρῃ στὰ νησιὰ τῶν Ἀντιλλῶν ἀρτόδεντρα, ποὺ ἡ ἀφθονή βλάστησή τους ἀποτελεῖ πηγὴ πλούτου γιὰ τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Ταϊτῆς. Ἀφοῦ ἀγκυροβόλησε ὀλάκερη ἑξαμηνία στὸν κολλίσκο Ματαβάυ, ὁ Οὐίλλιαμ Μπλαϊ, φορτώνοντας στὸ πλοῖο του μιὰ χιλιάδα ἀπ' αὐτὰ τὰ δέντρα ποὺ παράγουν ψωμί, εἶχε ἀκολουθήσει τὸ θαλασσινὸ δρόμο

(*) Ἡ διήγησις αὐτὴ κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ φανταστικὴ. Ὅλες οἱ λεπτομέρειες εἶναι παρμένες ἀπὸ τὰ παλιὰ ναυτικὰ χρονικά τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Ἡ πραγματικότης, καμμιά φορὰ, ὅπως ἐδῶ, ξεπερνᾷ καὶ τὴν πλεῖστον φαντασίαν.

τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, μὲ λιγοήμερη διαμονή στὰ νησιά τῶν Φίλων.

Πολλὲς φορές, ὁ φιλόποπτος κι' ἀπότομος χαρακτήρας τοῦ καπετάνιου εἶχε γίνει ἀφορμὴ νάρθητῃ σὲ ρήξη μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του. Κι' ὅμως, ἡ ἡσυχία ποῦ βασιλευε πάνω στὸ «Μπάουντυ», τὰ ξημερώματα τῆς 28 Ἀπριλίου 1789, δὲν προμήνυε καθόλου τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα ποῦ θὰ ἐπακολουθοῦσαν.

Πραγματικά, ὅλα φαίνονταν ἤρεμα ὡς τὴ στιγμή ποῦ μιὰ ἀσυνήθιστη νευρικότητα παρατηρήθηκε στοὺς ἄνδρες τοῦ πληρώματος. Μερικοὶ ναῦτες ἄρχισαν νὰρχωνται σὲ ἐπαφὴ μὲ ἄλλους, ἀνταλλάσσοντας μεταξὺ τους λίγα λόγια χαμηλόφωνα κ' ὕστερα ξεμακραίνοντας μὲ ἀργὰ βήματα.

Μήπως ἦταν σκάντζα βάρδια(*); Μήπως εἶχε συμβεῖ κανένα ἀτύχημα;

— Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, χωρὶς φασαρίες, φίλοι μου, εἶπε ὁ Φλέτσερ Κρίστιαν, ὑποπλοίαρχος τοῦ «Μπάουντυ». Μπόμπ, πάρε τὸ πιστόλι σου, νὰ μὴ ρίξεις ὅμως ἂν δὲν σὲ διατάξω. Ἐσύ, Τσῶρτσιλ, πάρε τὸ μπαλτᾶ σου καὶ σπάσε τὴν κλειδαριὰ τῆς καμπίνας τοῦ καπετάνιου. Καὶ μιὰ τελευταία σύσταση σὲ ὅλους σας: Τὸν θέλω ζωντανό!

Μὲ καμμιά δεξαριὰ ναῦτες ὄπλισμένους μὲ σπαθιά, μαχαίρια καὶ πιστόλια, ὁ Κρίστιαν προχώρησε στὸ μεσοκατάστρωμα ἀφοῦ τοποθέτησε δυὸ φρουροὺς μπροστὰ στὴν καμπίνα τοῦ λοστρόμου Στούαρτ καὶ τοῦ δοκίμου Πήτερ Χέϋγγοντ. Καὶ σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ καπετάνιου.

— Μιὰ γερὴ σπρωξιά, παληκάκια!

Ἡ πόρτα παραδιάστηκε μὲ μιᾶς κι' οἱ ναῦτες ὄρμησαν μέσα στὴν καμπίνα.

Σαστισμένοι στὴν ἀρχὴ ἀπ' τὸ μισόφωτο κι' ἴσως ζυ-

(*) Σκάντζα βάρδια: Ἀλλεργία βάρδιας.

γίζοντας τὴ σοβαρότητα τῶν πράξεών τους, δίστασαν γιὰ μιὰ στιγμή.

— Τί τρέχει; Ποιὸς τολμᾷ νὰ μπῆ ἐδῶ μέσα;... φώναξε ὁ καπετάνιος πηδώντας κάτω ἀπ' τὴ κουκέτα του.

— Σώπαινε, Μπλάϊ! ἀπάντησε ὁ Τσῶρτσιλ. "Αν φέρης τὴν παραμικρὴ ἀντίσταση, θὰ σοῦ βάλω φίμωτρο!

— Εἶναι περιττὸ νὰ ντυθῆς! Καὶ γδυτὸς καλὴ φιγούρα θὰ κάνης, κρεμασμένος στὸ κατάρτι! εἰρωνεύτηκε ὁ Μπόμπ.

— Δέσε τον πισθάγκωνα, Τσῶρτσιλ, εἶπε ὁ Κρίστιαν, κι' ἀνέβασέ τον στὸ κατάστρωμα!

— Ἀκόμα κι' ὁ πιὸ φοβερὸς καπετάνιος γίνεται ἄκακο ἀρνάκι ὅταν τὸν στριμώξῃ κανεὶς γιὰ καλὰ! πρόσθεσε ὁ Τζῶν Σμίθ, ὁ φιλόσοφος τῆς ὀμάδας.

"Τστερα ἢ συνοδεία, χωρὶς νὰ νοιαστῆ καθόλου ἂν θὰ ξυπνοῦσε τοὺς ναῦτες τῆς τελευταίας βάρδιας, ξανανέβηκε τὰ σκαλιὰ καὶ προχώρησε στὸ κατάστρωμα.

"Ἦταν μιὰ ὀργανωμένη ἀνταρσία. Μόνος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ πληρώματος, ὁ Γιάγκ, ἕνας δόκιμος, εἶχε προσχωρήσει στοὺς στασιαστῆς.

"Ὅσο γιὰ τοὺς ναῦτες, οἱ διστακτικοὶ εἶχαν βρεθῆ ἀναγκασμένοι νὰ ὑποκύψουν πρὸς τὸ παρόν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, ἄοπλοι, χωρὶς ἀρχηγό, ἔμεναν θεατῆς τοῦ δράματος πού θὰ ἐκτυλίσσονταν μπροστὰ στὰ μάτια τους.

"Ὅλοι βρῖσκονταν στὸ κατάστρωμα, στὴ γραμμὴ, ἀμίλητοι. Ἔβλεπαν τὸν καπετάνιο τους, μισόγυμνο, νὰ προχωρῆ ψύχραιμα, μὲ ψηλὰ τὸ μέτωπο, ἀνάμεσα στοὺς ναῦτες πού εἶχαν συνηθίσει νὰ τὸν τρέμουν.

— Μπλάϊ, εἶπε ὁ Κρίστιαν μὲ σκληρὸ τόνο στὴ φωνή του, θεωρεῖστε ξεπεσμένος ἀπ' τὸ ἀξίωμά σας.

— Δὲν σᾶς ἀναγνωρίζω αὐτὸ τὸ δικαίωμα... ἀπάντησε ὁ καπετάνιος.

— "Ἄς μὴ χασομερᾶμε μὲ περιττὲς διαμαρτυρίες, φώναξε ὁ Κρίστιαν, διακόπτοντας τὸν Μπλάϊ. Αὐτὴ τὴ στιγμή.

μιλῶ ἐξ ὀνόματος ὄλου τοῦ πληρώματος τοῦ «Μπλόιντυ». Πρὶν ἀκόμα σαλπάρουμε ἀπ' τὴν Ἀγγλία, εἶχατε ἀρχίσει νὰ μᾶς βρίζετε, νὰ μᾶς προσβάλλετε, νὰ μᾶς ὑποψιάζοσατε χωρὶς κανένα λόγο. Ἡ βάνουση συμπεριφορὰ σας καὶ πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ πρὸς τοὺς ναῦτες ἦταν κάθε ἄλλο παρὰ ἐκείνη ποὺ ταίριαζε σ' ἓναν καπετάνιο. "Ὅχι μόνο δὲν μᾶς δόθηκε ποτὲ ἡ παραμικρὴ ἱκανοποίηση γιὰ τὴν ἀνάμοστη συμπεριφορὰ σας, ἀλλὰ πάντα ἀπορρίπτατε μὲ τὴ μεγαλύτερη περιφρόνηση κάθε δικαιολογημένη διαμαρτυρία μας! Καὶ τί εἴμαστε, γιὰ νὰ μᾶς βρίζετε κάθε ὥρα καὶ στιγμή; Σκυλιά, κανάγιες, παλιοτόμαρα, ψεῦτες, ληστές, κλέφτες; "Ὅποια χειρότερη βρισιὰ ἔβγαξε τὸ μυαλό σας, δὲν παύατε νὰ τὴ φορτώνετε σὲ μᾶς! Γιὰ ν' ἀνέχεται κανένας τὴ ζωὴ ποὺ μᾶς κάνατε, ἔπρεπε νὰ χάση πιά μιὰ γιὰ πάντα τὴν ἀνθρωπιὰ του! Καὶ μήπως ἐμένα τὸν συχωριανό σας, ποὺ ξέρω τὴν οἰκογένειά σας, ποὺ ταξίδεψα δυὸ φορὲς ὑπὸ τις διαταγές σας — μήπως ἐμένα μοῦ φερθήκατε καλλίτερα; Χτὲς ἀκόμα δὲν μὲ κατηγορήσατε πὼς σᾶς ἔκλεψα κάτι παλιοφροῦτα; Καὶ τί ἔλεινὴ κι' ἀξιοκατάκριτη ἡ συμπεριφορὰ σας πρὸς τοὺς ναῦτες! Γιὰ τὸ παραμικρό, στὰ σίδερα, στ' ἀμπάρι! Γιὰ ἓνα τίποτα, εἰκοσιτέσσερες καμουτσιές! "Ἐ λοιπόν, ὅλα πληρώνονται σ' αὐτὸ τὸν κόσμο! Τώρα, ἦρθε ἡ σειρὰ σας, Μπλάϊ! Οἱ βρισιές σας, οἱ ἀδικίες σας, οἱ παράλογες κατηγορίες σας, τὰ ψυχικὰ καὶ σωματικὰ βασανιστήρια ποὺ ἐπιβάλλετε ἐδῶ κι' ἐνάμιση χρόνο στὸ πλήρωμά σας, θὰ τὰ ξεπληρώσετε — καὶ μάλιστα μὲ τὸ παραπάνω! Καπετάνιε, ἐκεῖνοι ποὺ ὑπέφεραν ἀνεχόμενοι τὶς προσβολές καὶ τὶς κακομεταχειρίσεις σας, σᾶς δίκασαν καὶ σᾶς καταδίκασαν. Δὲν εἶν' ἔτσι, συνάδελφοι;

— Ναί, ναί, εἰς θάνατον! φώναξαν οἱ περισσότεροὶ ναῦτες, ἀπειλώνοντας τὸν καπετάνιο τους.

— Κάπταιν Μπλάϊ, συνέχισε ὁ Κρίστιαν, ἄλλοι πρότειναν νὰ σᾶς κρεμάσουν μ' ἓνα σκοινὶ ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ θάλασσας. "Ἄλλοι θέλουν νὰ σᾶς γδάρουν τὴν πλάτη μὲ

τῆ γάτα μὲ τὶς ἐννιά οὐρὲς (*) ὥσπου νὰ παραδώσετε τὴν ψυχὴ στὸ διάβολο — ἂν ἔχετε ψυχὴ. Μὰ ὅλοι αὐτοὶ στεροῦνται φαντασίας. Ἐγὼ βρῆκα κάτι καλλίτερο. Ἄλλωστε, ἐδῶ μέσα, δὲν εἰστε ὁ μόνος ἔνοχος. Ὅλοι ὅσοι ἐξετέλεσαν πάντα πιστὰ τὶς διαταγές σας, ὅσο ἀπάνθρωποι κι' ἂν ἦταν, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διανοηθοῦν κὰν πὼς θὰ μπορούσαν νὰ ὑπηρετήσουν ὑπὸ τὶς διαταγές μου. Τοὺς ἀξίζει νὰ σᾶς ἀκολουθήσουν ἐκεῖ ὅπου θὰ σᾶς πάη ὁ ἄνεμος. Φέрте τὴ μεγάλη βάρκα!

Πολλοὶ μουρμούριζαν ἀποδοκιμάζοντας τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Κρίστιαν, πὺν δὲν φανέρωσε ὅμως τὴν παραμικρὴ ἀνησυχία γιὰ τὶς διαμαρτυρίες. Ὁ κάπταιν Μπλάι, πὺν δὲν εἶχε δεῖξει ταραχὴ σ' αὐτὲς τὶς ἀπειλές, ἐπωφελήθηκε τῆς προσωρινῆς ἀνάπαυλας, γιὰ νὰ λάβῃ τὸ λόγο.

— Ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦτες, εἰπε αὐστηρά, σὰν ἀξιωματικὸς τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ, κυβερνήτης τοῦ «Μπᾶουιν-τυ», διαμαρτύρομαι γιὰ τὴ συμπεριφορὰ σας ἀπέναντί μου. Ἄν ἔχετε παράτονα γιὰ τὸν τρόπο διοικήσεώς μου, μπορείτε νὰ μὲ καταγγείλετε στὸ ναυτοδικεῖο, γιὰ νὰ δικασθῶ. Ἀσφαλῶς ὅμως δὲν ὑπολογίσατε τὴ σοβαρότητα τοῦ ἀδικήματος πὺν ἐτοιμάζεσθε νὰ διαπράξετε. Νὰ βιαιοπραγήσετε εἰς βάρος τοῦ καπετάνιου σας, ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπειθαρχία ἐναντίον τῶν νόμων. Κι' ἔτσι δὲν θᾶχετε πιά τὴ δυνατότητα νὰ ξαναγυρίσετε στὴν πατρίδα σας, γιὰτὶ θὰ διωχθῆτε γιὰ πειρατεία! Ἀργὰ ἢ γρήγορα, σᾶς περιμένει ἡ ἀτιμωτικὴ ἐκτέλεση, ὁ θάνατος πὺν ἐπιφυλάσσει ὁ Νόμος γιὰ τοὺς προδότες καὶ τοὺς πειρατές! Ἐξ ὀνόματος τῆς ὑπακοῆς πὺν μοῦ ἔχετε ὀρκιστεῖ, σᾶς καλῶ νὰ ξαναγυρίσετε στὰ καθήκοντά σας! Νὰ ἀναλογισθῆτε τὶς εὐθύνες σας!

— Ξέρουμε πολὺ καλὰ σὲ τί κινδύνους ἔχουμε ἐκτεθῆ.

(*) Ἀνελέητο μαστίγιωμα πρὸς σωφρονισμὸν καὶ ποινὴ πὺν ἐπιβαλλόταν στὸ ἐμπορικὸ ναυτικὸ τῶς παρασιμένους αἰῶνες.

ἀπάντησε ὁ Τσῶρτσιλ, κι' ἀναλαμβάνουμε πλήρως τὶς εὐθύνες μας.

— Φτάνει πιά! Ἄρκετά! φώναξε τὸ πλήρωμα, ἔτοιμο νὰ βιαιοπραγήσῃ.

— Ἐ λοιπόν! εἶπε ὁ Μπλαί, ἂν χρειάζοσαστε ἓνα θῦμα, προσφέρομαι ἐγώ, μόνος ἐγώ, ὅμως! Οἱ ἄλλοι ὅλοι πού καταδικάζετε κοντὰ σὲ μένα, δὲν ἔκαναν ἄλλο παρὰ νὰ ὑπακούουν στὶς διαταγές μου. στὶς διαταγές τοῦ καπετάνιου τους!

Στὰ λόγια τοῦ καπετάνιου ἀπάντησαν οἱ στασιαστὲς μὲ ξεφωνιτὰ καὶ βρισιές, δίνοντάς του νὰ καταλάβῃ πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ τοὺς συγκινήσῃ πιά.

Στὸ ἀναμεταξύ, οἱ ναῦτες φρόντιζαν γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν τοῦ Κρίστιαν.

Μεσολάβησε ὅμως ζοηρὴ συζήτηση μεταξὺ τοῦ ὑποπλοίαρχου καὶ πολλῶν ἀπ' τοὺς στασιαστὲς πού ἐπέμεναν νὰ ἐγκαταλείψουν στὸ ἔλεος τῶν κυμάτων τὸν κάπταιν Μπλαί καὶ τοὺς συντρόφους του, χωρὶς νὰ τοὺς δώσουν οὔτ' ἓνα ὄπλο, οὔτε λίγο ψωμί.

Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς—κι' ἦταν κι' ἡ γνώμη τοῦ Τσῶρτσιλ — ἔβρισκαν πὼς ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων πού θὰ ἐγκατέλειπαν τὸ πλοῖο δὲν ἦταν ἄρκετὰ μεγάλος. Ἔπρεπε νὰ ξεφορτωθοῦν ὅλους ὅσους δὲν εἶχαν λάβει μέρος στὴν ἀνταρσία, γιὰτι δὲν μποροῦσαν νὰ τοὺς ἔχουν ἐμπιστοσύνη. Πὼς νὰ βασιστοῦν σ' ἐκείνους πού εἶχαν ἐξαναγκασθῆ νὰ παραδεχτοῦν ἀπλῶς ἓνα «τετελεσμένο γεγονός»; Τοῦ Τσῶρτσιλ ἀκόμα τοῦ πονοῦσε ἡ πλάτη ἀπὸ τὰ χὰδια τῆς «γάτας μὲ τὶς ἐννιά οὐρές», ὅταν ἔκανε ἀπόπειρα νὰ φύγῃ κρυφὰ στὴν Ταϊτή. Ὁ πιὸ γρήγορος καὶ σίγουρος τρόπος γιὰ νὰ γιαιτρευτῆ θὰ ἦταν νὰ τοῦ παραδώσουν τὸν κάπταιν Μπλαί!... Ἔτσι θὰ μποροῦσε νὰ ἐκδικηθῆ ὁ ἴδιος, μὲ τὰ χέρια του!

— Χεύγουωρντ! Χάλλετ! φώναξε ὁ Κρίστιαν, ἀπευθυνόμενος σὲ δυὸ ἀξιωματικούς, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψη του τὶς παρατηρήσεις τοῦ Τσῶρτσιλ, κατεβῆτε στὴ βάρκα.

— Τί σᾶς ἔκανα, Κρίστιαν, καὶ μοῦ φέρεσθε ἔτσι; εἶπε ὁ Χεύγουορντ. Μὲ καταδικάζετε σὲ σίγουρο θάνατο!

— Οἱ συζητήσεις εἶναι περιττές! Ὑπακούστε, ἀλλιώτικα!... Φράϊο, μπαρκάρετε κι' ἐσεῖς!

Οἱ ἀξιοματικοὶ ὅμως, ἀντὶ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴ βάρκα, πλησίασαν τὸν κάπτajn Μπλάϊ. Κι' ὁ Φράϊο, πού φαινόταν πρὸ ἀποφασιστικός, τοῦ εἶπε σιγανά:

— Καπετάνιε, δὲν δοκιμάζουμε νὰ τοὺς ξαναπάρουμε τὸ πλοῖο; Βέβαια, ὄπλα δὲν ἔχουμε. " Ἄν αἰφνιδιάσουμε ὅμως τοὺς ἀντάρτες, δὲν θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μᾶς προβάλουν ἀντίσταση. Κι' ἂν σκοτωθοῦν μερικοὶ ἀπὸ μᾶς, δὲν ἔχει σημασία! Μποροῦμε νὰ τὸ διακινδυνεύσουμε! Τί λέτε κι' ἐσεῖς;

Οἱ ἀξιοματικοὶ εἶχαν πάρει κιόλας ἀπόφαση νὰ ὀρμήσουν ἐναντίον τῶν στασιαστῶν πού ἦταν ἀπασχολημένοι μὲ τὸ κατέβασμα τῆς βάρκας. Μὰ ὁ Τσῶρτσιλ, πού εἶχε προσέξει τὰ κρυφομιλητὰ τους, τοὺς κύκλωσε μὲ τοὺς ὀπλισμένους ναῦτες του καὶ τοὺς μπάρακαρε μὲ τὸ στανιά.

— Μίλγουορντ, Μάσπρατ, Μπίρκει κι' ἐσεῖς οἱ ὑπόλοιποι, εἶπε ὁ Κρίστιαν σὲ μερικοὺς ναῦτες πού δὲν εἶχαν λάβει μέρος στὴν ἀνταρσία, κατεβῆτε στὴ μεσογέφυρα καὶ διαλέξτε ὅ,τι πρὸ πολῦτιμο ἔχετε! Θὰ συνοδεύσετε τὸν κάπτajn Μπλάϊ. Ἐσύ, Μόρισον, νάχης στὸ μάτι αὐτοὺς ἐδῶ! Πάρσελ, ἐσένα σοῦ ἐπιτρέπω νὰ πάρης μαζί σου τὰ ξυλουργικά σου ἐργαλεῖα.

Δυὸ κατάρτια μὲ τὰ πανιά τους, λίγα καρφιά, ἓνα πριόνι, ἓνα ἀρκετὰ μεγάλο καραβόπανο, τέσσερα δοχεῖα μ' ἑκατὸν εἴκοσι πέντε λίτρα νερό, ἑκατὸν πενήντα λίμπρες γαλέτες, τριανταδύο λίμπρες χοιρινό, ἕξη μπουκάλια κρασί, ἕξη μπουκάλια ρούμι, τὰ λικέρ τοῦ καπετάνιου, — αὐτὰ ἐπέτρεψαν οἱ στασιαστὲς νὰ πάρουν μαζί τους οἱ ἐγκαταλελειμμένοι στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Τοὺς πέταξαν καὶ τρία παλιὰ σπαθιά, ἀρνήθησαν ὅμως νὰ τοὺς δώσουν τὸ παραμικρὸ πυροβόλο ὄπλο.

— Ποῦ εἶν' ὁ Χεύγουορντ κι' ὁ Στούαρτ; εἶπε ὁ Μπλάϊ

μόλις βρέθηκε μέσα στη βάρκα. Μήπως με πρόδωσαν κι' αυτοί;

Δὲν τὸν εἶχαν προδώσει, μὰ ὁ Κρίστιαν προτίμησε νὰ τοὺς κρατήσῃ στὸ πλοῖο.

Τότε, ὁ καπετάνιος ἔνωσε γιὰ μιὰ στιγμή κάποια ἀπογοήτευση, πού ἦταν κάπως δικαιολογημένη.

— Κρίστιαν, εἶπε, σᾶς δίνω τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου νὰ ξεχάσω ὅλα ὅσα ἔγιναν, ἂν παραιτηθῆτε ἀπ' τὸ ἐγκληματικὸ σχέδιό σας! Σᾶς ἰκετεύω, σκεφθῆτε τὴ γυναῖκα μου καὶ τὴν οἰκογένειά μου! "Αν πεθάνω, τί θ' ἀπογίνουιν οἱ δικοὶ μου;

— "Αν εἶχατε καὶ τὸ παραμικρὸ συναίσθημα τιμῆς, ἀπάντησε ὁ Κρίστιαν, δὲν θὰ εἶχαμε φθάσει ὡς αὐτὸ τὸ σημεῖο. "Αν ἐσεῖς ὁ ἴδιος εἶχατε συλλογιστῆ νοηρίτερα τὴ γυναῖκα σας, τὴν οἰκογένειά σας, τὶς γυναῖκες καὶ τὶς οἰκογένειες τῶν ἄλλων, δὲν θὰ μᾶς εἶχατε φερθῆ τόσο ἄδικο κι' ἀπάνθρωπα!

Κι' ὁ λοστρόμος, τὴ στιγμή πού θὰ μάρκαρε, ἔκανε μιὰ προσπάθεια νὰ συγκινήσῃ τὸν Κρίστιαν. "Αδικο ἔμωσ!

— Τόσο καιρὸ ὑπέφερα κι' ἐγώ, ἀπάντησε ὁ Φλέτσερ με πικρία. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὸ ἠθικὸ μαρτύριό μου! "Οχι! Θὰ ἦταν ἀδιανόητο νὰ συνεχιστῆ αὐτὴ ἡ κατάσταση! Πιστεῖω νᾶχετε ἀντιληφθῆ κι' ἐσεῖς πῶς σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ, ἀκόμα καὶ σ' ἐμένα, τὸν ὑποπλοίαρχό του, μοῦ φερόταν σὰν νᾶμουνα κανένα παλιόσκυλο! Παρ' ὅλ' αὐτά, τώρα πού τραβᾶ καθένας μας τὸ δρόμο του καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν πρόκειται νὰ ξαναἰδωθοῦμε ποτέ, δὲν ἐννοῶ νὰ στερήσω τὸν κάπταιν Μπλαϊ ἀπὸ κάθε ἐλπίδα σωτηρίας Σμίθ! Κατεβῆτε στὴν καμπίνα τοῦ καπετάνιου καὶ φέρτε του τὰ ρούχα του, τὸ δίπλωμά του, τὰ λεφτά του, τὸ ἡμερολόγιό του. Κι' ὄχι μονάχ' αὐτά. Τοῦ δίνω καὶ τοὺς ναυτικούς χάρτες μου καὶ τὸν δικό μου ἐξάντα(*). "Ἰσως μ' αὐτά τὰ ἐφόδια βρῆ τὴ δυνατό-

(*) Ἐξάντας: ὄργανο πού χρησιμεύει στὴ ναυσιπλοία γιὰ τὸν προσανατολισμὸ τοῦ πλοίου.

τητα να τὰ βγάλη πέρα και να σώση και τούς συντρόφους του!

Οί διαταγές του Φλέτσερ Κρίστιαν εκτελέσθηκαν, παρ' ὄλες τὶς διαμαρτυρίες ὀρισμένων ἀνταρτῶν.

— Καὶ τώρα, Μόρισον, λύσε τὸ παλαμάρι, φώναξε ὁ ὑποπλοίαρχος πὺ εἶχε προδιβαστῆ σὲ καπετάνιο, καὶ στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ!

Ἐνῶ οἱ στασιαστὲς ἀποχαιρετοῦσαν μὲ εἰρωνικὰ ξεφωνιτὰ τὸν κάπταιν Μπλάϊ και τούς ἄτυχους συντρόφους του, ὁ Κρίστιαν, ἀκουμπισμένος στὴν κουπαστή, δὲν ἔπαυε νὰ κυττάζῃ τὴ βάρκα πὺ ξεμάκραινε. Ὁ γενναῖος αὐτὸς ἀξιωματικός, πὺ ἡ εἰλικρινὴς κι' ἀμεμπτὴ διαγωγή του εἶχε ὡς τώρα ἐκτιμηθῆ ἀπ' ὄλους τούς καπετάνιους πὺ εἶχε προὔπηρετήσῃ, σήμερα ἦταν ἓνας ἀρχηγός... πειρατῶν. Οἱ νόμοι δὲν θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ ξαναδῆ τὴ γριὰ μητέρα του, τὴν ἀρραβωνιαστικιά του, τὰ παράλια τῆς νήσου Μάν, τῆς πατρίδας του. Ἐνοιθε πὺς εἶχε χάσει και τὴν αὐτοεκτίμησή του και πὺς ἦταν ἀτιμασμένος στὰ μάτια ὄλου τοῦ κόσμου! Τὸ κρῖμα του εἶχε γι' ἄμεσο ἐπακόλουθο τὴν τιμωρία του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Περιπέτειες τοῦ Μπλάϊ και τῶν συντρόφων του

Μὲ τούς δεκαοχτὼ ἐπιβάτες, ἀξιωματικούς και ναῦτες, και τὰ λίγα τρόφιμα, πὺ μετέφερε, ἡ βάρκα τοῦ Μπλάϊ ἦταν τόσο παραφορτωμένη, πὺ οἱ κουπαστὲς τῆς ἐξεῖχαν μόνο λίγους πόντους ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Εἶχε μᾶκρος 7 μέτρα και φάρδος 2 κι' ἐξυπηρετοῦσε λαμπρὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ «Μπλόουντυ». Μὰ γιὰ νὰ ταξιδέψουν μ' αὐτὴ τόσα ἄτομα και σὲ μακρινὲς ἀποστάσεις, θὰ ἦταν παράτολμο νὰ τὴν ἐμπιστευτῆ κανεῖς.

Οί ναῦτες, ἔχοντες λεποίθησι στή δραστηριότητα καὶ στήν ἰκανότητα τοῦ κάπταιν Μπλάϊ καὶ τῶν κακότυχων ἀξιωματικῶν του, τραβοῦσαν κουπὶ ἀκούραστα κ' ἡ βάρκα ἔσκιζε γοργὰ τὰ κύματα.

Ὁ Μπλάϊ δὲν εἶχε διστάσει οὔτε στιγμή γιὰ νὰ πάρῃ ἀπόφαση. Ἔπρεπε στήν ἀρχὴ νὰ φθάσουν τὸ γρηγορότερο στὸ νησί Τοφόα, τὸ πὺ κοντινὸ μὲ τὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Φίλων, πὺ εἶχαν ἐγκαταλείψει λίγες μέρες πρὶν. Νὰ ἐφοδιαστούν μὲ καρπούς τοῦ ἀρόθδεντρου, ν' ἀνανεώσουν τὴν προμήθεια νεροῦ κ' ἀπὸ κεῖ νὰ τραβήξουν ὀλοταχῶς γιὰ τὴ Τόγκα - Ταμπού. Μποροῦσαν ἐκεῖ νὰ προμηθευτοῦν ἀρκετὰ μεγάλες ποσότητες τροφίμων, γιὰ νὰ τοὺς ἐπαρκέσουν ὥσπου νὰ φθάσουν στὰ ὀλλανδικὰ κέντρα ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ νησιοῦ Τιμόρ. Κι' ἔτσι θ' ἀπέφευγαν νὰ κάνουν ἐνδιάμεσους σταθμοὺς στ' ἄπειρα μικρονήσια, ὅπου ὁ κίνδυνος τῶν ἀπολίτιστων ἰθαγενῶν εἶναι Λαμόκλειος σπάθη γιὰ τοὺς θαλασσοπόρους.

Ἡ πρώτη μέρα πέρασε χωρὶς ἐπεισόδιο. Νύχτωνε ὅταν φάνηκαν οἱ ἀκτὲς τοῦ νησιοῦ Τοφόα. Ὁλόγυρα ὅμως ἦταν ἀπόρητοι βράχοι πὺ δὲν ἐπέτρεπαν ἀποδίβαση τὴ νύχτα. Ἔπρεπε νὰ περιμένουν τὰ ξημερώματα.

Ὁ Μπλάϊ, ἔξὸν σὲ περίπτωση ἔκτακτης ἀνάγκης, δὲν ἐννοοῦσε νὰ καταναλώσῃ τ' ἀποθέματα σὲ τρόφιμα πὺ εἶχαν μὲς στὴ βάρκα. Ἔπρεπε λοιπὸν τὸ νησί νὰ συντηρήσῃ κ' ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἀνθρώπους του. Αὐτὸ φαινόταν πὺς θάταν κάπως δύσκολο, γιὰτὶ μόλις πάτησαν στὴ στεριά, δὲν ἀντάμωσαν στήν ἀρχὴ ἀνθρώπους. Μονάχα λίγο ἀργότερα φάνηκαν μερικοὶ ἰθαγενεῖς, πὺ πῆραν θάρρος ὅταν ἔτυχαν καλῆς ὑποδοχῆς. Σὲ λίγο ἤρθαν κ' ἄλλοι πὺ τοὺς φίλεψαν ἰνδοκάρυδα καὶ λίγο νερό.

Ὁ Μπλάϊ βρέθηκε σὲ πολὺ στενόχωρη θέση. Τί νὰ πῇ σ' αὐτοὺς τοὺς ἰθαγενεῖς μὲ τοὺς ὁποίους τὸ «Μπλάουντ» εἶχε κάνει ἀνταλλαγὴς τὴν τελευταία φορὰ πὺ ἀγκυροβόλησε στὸ νησί; Ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τοὺς κρύψουν τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ μὴ χάσουν οἱ ξένοι τὸ γόητρό τους καὶ

τῆ μεγάλη ἐκτίμηση πού τοὺς εἶχαν οἱ ντόπιοι, σ' αὐτὰ τὰ νησιά.

Νὰ ποῦνε πὼς τοὺς εἶχαν στείλει ἀπ' τὸ πλοῖο, πού ἦταν στ' ἀνοιχτά, γιὰ τροφίμα; Ἀδύνατον, γιατί κι' ἐπάνω ἀκόμα ἀπ' τοὺς λόφους, τὸ «Μπλάουντ» δὲν φαινόταν πούθενά! Νὰ ποῦνε πὼς τὸ πλοῖο εἶχε ναυαγήσει καὶ πὼς μονάχ' αὐτοὶ εἶχαν γλιτώσει; Αὐτὸ μποροῦσε ὡς ἓνα σημεῖο νὰ γίνῃ πιστευτό. Δὲν ἀποκλείεται ἀπὸ λύπησι οἱ ἰθαγενεῖς νὰ τοὺς προμήθευαν τροφίμα γιὰ νὰ συμπληρωθοῦν τ' ἀποθέματα τῆς βάρκας. Ὁ Μπλαΐ πῆρε αὐτὴ τὴν ἀπόφαση, παρ' ὅλους τοὺς κινδύνους πού μποροῦσε νὰ διατρέξῃ. Κι' εἰδοποίησε τοὺς ἄνδρες του νὰ ἐπιμένουνε σ' αὐτὸ τὸ παρὰ μῦθι.

Ἀκούγοντας τὴν ἐξιστόρηση, οἱ ἰθαγενεῖς δὲν ἔδειξαν οὔτε σημεῖα χαρᾶς οὔτε λύπης. Φάνηκαν μονάχα πολὺ ἐκπληκτοὶ καὶ δὲν ἐξωτερίκεψαν ἀλλιώτικα τίς σκέψεις τους ἢ τοὺς σκοποὺς των.

Στὶς 2 Μαΐου, καταφθάσανε πλήθη ἰθαγενῶν ἀπ' τ' ἄλλα μέρη τοῦ νησιοῦ. Κι' ὁ Μπλαΐ δὲν ἄργησε νὰ καταλάβῃ πὼς εἶχαν ἐχθρικές διαθέσεις. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μάλιστα προσπάθησαν νὰ τραβήξουν τὴ βάρκα στὴ στεριά. Γιὰ νὰ τοὺς κἀνῃ νὰ φύγουν, ὁ καπετάνιος βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ πάρῃ ἀμυντικὴ στάση, ἀπειλώνοντας τους μ' ἓνα χασαπομάχαιρο. Στὸ ἀναμεταξύ, εἶχε στείλει ἀνθρώπους του πού γύρισαν μὲ τρία γαλόνια νερό.

Εἶχε φθάσει ἡ στιγμή νὰ ἐγκαταλείψουν αὐτὸ τὸ ἀφιλόξενο νησί. Στὸ σούρουπο, ὅλα ἦταν ἔτοιμα, μὰ δὲν κατόρθωναν νὰ φτάσουν ὡς τὴ βάρκα.

Στὸ περιγιάλι ἦταν πλήθη ἰθαγενῶν πού χτυποῦσαν μὲ πέτρα πάνω στὴν ἄλλη ἔτοιμοι ν' ἀρχίσουν πετροπόλεμο. Ἐπρεπε λοιπὸν ἡ βάρκα νὰ βρῖσκεται σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπ' τὸ περιγιάλι καὶ νὰ πλευρίσῃ ἀκριβῶς τὴ στιγμή πού τὸ ὑπόλοιπο πλήρωμα θὰ ἦταν ἔτοιμο νὰ μαρκάρῃ.

Οἱ Ἄγγλοι, πού εἶχαν ἀνησυχήσει πολὺ ἀπ' τίς ἐχθρι-

κῆς διαθέσεις τῶν ἰθαγενῶν, ξαναγύρισαν στὴν ἀκρογιαλιά, τριγυρισμένοι ἀπὸ καμμιά διακοσαριά ντόπιους, πού περίμεναν τὸ σύνθημα γιὰ νὰ ὀρμήσουν κατεπάνω τους.

Κατὰ καλὴ τὴν τύχη, ὅλοι κατόρθωσαν νὰ μπαρκαρουν — μὰ τοὺς ἔλαχε μιὰ ἀναποδιά. Ὁ Μπάνκροφτ, ἕνας ναύτης, εἶχε τὴ μοιραία ἔμπνευση νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν ἀμμουδιά, γιὰ νὰ πάρῃ κάτι πού εἶχε ξεχάσει.

Μονομιᾶς τὸν κύκλωσαν οἱ ἰθαγενεῖς καὶ τὸν ξέκακαν μὲ πετρίδες, χωρὶς νὰ μπορέσουν νὰ τὸν βοηθήσουν οἱ σύντροφοί του πού δὲν εἶχαν οὔτ' ἓνα πυροβόλο ὄπλο. Ἄλλωστε κι' αὐτοὺς τοὺς εἶχαν ἀρχίσει στὸν περπολόλεμο.

Οἱ πέτρες ἔπεφταν βροχὴ γύρω ἀπ' τὴ βάρκα.

— Βάλτε τὰ δυνατά σας, συντρόφοι, νὰ ξεφύγουμε! φώναξε ὁ Μπλαΐ στοὺς κοπηλάτες.

Οἱ ἰθαγενεῖς προχώρησαν τότε μέσ' στὴ θάλασσα, συνεχίζοντας τὸ πετροβολητό. Πολλοὶ ναῦτες τραυματίσθηκαν.

Ὁ Χεύγουορντ ὅμως πῆρε μιὰ ἀπ' τὶς πέτρες πού εἶχαν πέσει μὲς στὴ βάρκα, σημάδεψε ἓναν ἀπ' τοὺς ἰθαγενεῖς καὶ τὸν πέτυχε ἀνάμεσα στὰ δύο του μάτια. Ὁ ντόπιος ἔπεσε ἀνάσκελα οὐρλιάζοντας — κι' οἱ Ἄγγλοι ζητωκραύγασαν γιὰ τὴν ἐπιτυχία τους. ἀφοῦ εἶχαν πάρει πίσω τὸ αἷμα τοῦ συντρόφου τους.

Στὸ ἀναμεταξύ, πολλὲς πρὸγες ξεκινώντας ἀπ' τ' ἀκρογιαλί, τοὺς κινηγοῦσαν. Ἄν τοὺς ἔφταναν, θάταν σκοῦρα τὰ πράγματα.

Μὰ ὁ λοστρόμος εἶχε μιὰ καλὴ ἔμπνευση. Χωρὶς νὰ φανταστῇ πὼς μιμοῦνταν τὸν Ἴππομένη στὸν ἀγῶνα του μὲ τὴν Ἀταλάντη(*) ἔβγαλε τὴ μπλούζα του καὶ τὴν ἔρ-

(*) Ἡ Ἀταλάντη, ὠραιότατη κόρη τῆς Μυθολογίας, καὶ περίφημη δρομέας, εἶχε δηλώσει πὼς θὰ παντρευόταν ὅποιον θὰ τὴ νικοῦσε στὸ δρόμο — ἀλλιώτικα θὰ τὸν ἀκότωνε. Πολλοὶ ἐπίδοξοι μνηστῆρες θανατώθηκαν ἔτσι. Μὰ ὁ Ἴππομένης τὴ νίκησε, χάρις σὲ τρία χρυσὰ μῆλα τῶν Ἐπερίδων πού τοῦ χάρισαν ἡ Ἀφροδίτη, συμβουλεύοντάς τον πάνω στὸ τρέξιμο νὰ τὰ ρίχνῃ γιὰ νὰ καθυστερή τὴν Ἀταλάντη πού ἔκωθε νὰ τὰ σηκώσῃ.

ριξε στη θάλασσα. Οί ιθαγενείς χύμηξαν ποιός νά τήν πρωταρπάξει κι' ἔτσι καθυστέρησαν. Αὐτό τὸ τέχνασμα ἐπέτρεψε στη βάρκα ν' ἀνοιχτῆ καὶ νά ξεφύγη.

Εἶχε νυχτώσει κιόλας κι' οἱ ιθαγενεῖς ἀναγκάστηκαν νά ἐγκαταλείψουν τὴν καταδίωξη.

Αὐτὴ ἡ πρώτη ἀπόπειρα γιὰ ἀπόδραση εἶχε σημειώσει μεγάλη ἀποτυχία καὶ δὲν θάταν φρόνιμο νά ἐπαναληφθῆ.

Ἔτσι τουλάχιστον ἀποφάσισε ὁ κάπταιν Μπλάι.

— Ὅσα συνέβησαν στὸ νησί Τοχόα, εἶπε, εἶμαι σίγουρος πὼς θὰ ἐπαναληφθοῦν στὸ Τόγκα - Ταμποῦ, κι' ὅπου ἄλλοῦ θελήσουμε νά πλευρίσουμε. Λιγοστοί, χωρὶς πυροβόλα ὄπλα, εἶμαστε στη διάθεση τῶν ιθαγενῶν. Μὴ ἔχοντας μικροπράγματα γι' ἀνταλλαγῆ, δὲν μπορούμε νά προμηθευθοῦμε τροφίμα κι' οὔτε νά τοὺς τ' ἀρπάξουμε μὲ τὸ στασιό. Ἡ μόνη λύση πού μᾶς μένει, εἶναι νά τὰ βγάλουμε πέρα μὲ ὅσα ἔχουμε. Καὶ ξέρετε πολὺ καλὰ πόσο λιγοστὰ εἶναι! Δὲν εἶναι προτιμότερο ν' ἀρκεστοῦμε σ' αὐτά, παρὰ νά κινδυνεύουμε σὲ κάθε ἀπόδραση νά χάνουμε τοὺς ἀνθρώπους μας; Δὲν ἐννοῶ νά σᾶς κρύψω πόσο κρίσιμη εἶναι ἡ θέση μας. Γιὰ νά φτάσουμε στὸ νησί Τιμόρ, πὸν ἀπέχει χίλιες διακόσιες λεῦγες, θὰ πρέπει νά ἀρκεσθῆ ὁ καθένας σας σ' ἓνα τέταρτο γαλέτας καὶ μισὸ ποτήρι νερὸ τὴ μέρα! Μόνο ἔτσι θὰ βροῦμε τὴ σωτηρία μας, ὑπὸ τὸν ἥρο, φυσικά, νά μοῦ ὑποσχεθῆτε ἀπόλυτη ὑπακοή. Ἀπαντήστε μου καθαρὰ καὶ ξάστερα! Συμφωνεῖτε νά τὰ παίξουμε ὅλα γιὰ ὅλα; Ὁρκίζεστε νά ὑπακούσετε σὲ ὅποια-δήποτε διαταγὴ σᾶς δώσω; Ὑπόσχεστε νά ὑποστῆτε ἀδιαμαρτύρητα ὅλες αὐτὲς τὶς στερήσεις;

— Ναί, ναί, τ' ὀρκιζόμαστε! φώναξαν ὅλοι μαζί.

— Σύντροφοι, εἶπε ὁ καπετάνιος, πρέπει νά ξεχάσουμε ὅλες τὶς διαφορὲς μας, τὶς ἀντιπάθειές μας, τὰ μίση μας, νά θυσιάσουμε κοντολογίης ὅλα τὰ ἀτομικά μας πάθη πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὀλότητος, πὸν αὐτὸ μονάχα πρέπει νά μᾶς καθοδηγῆ!

— Τὸ ὑποσχόμαστε!

— Ἄν κρατήσετε τὴν ὑπόσχεσή σας, πρόσθεσε ὁ Μπλαΐ, καὶ στὴν ἀνάγκη εἶμαι σὲ θέση νὰ σᾶς τὸ ἐπιβάλω αὐτό, σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ σωθοῦμε!

Ἡ βάρκα ἀκολουθοῦσε κατεύθυνση πρὸς τὰ νοτιοδυτικά. Ὁ ἄνεμος, πού εἶχε ἀρκετὰ δυναμώσει, γύρισε σὲ τρικυμία τὸ βράδυ τῆς 4 Μαΐου. Ἡ βάρκα χανόταν ἀνάμεσα στ' ἀγριεμένα κύματα, μὲ κίνδυνο νὰ μὴν ξαναφανῆ. Ὁ κίνδυνος μεγάλωνε ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή. Μουσικμένοι καὶ παγωμένοι, οἱ δυστυχισμένοι ξεγέλασαν ἐκείνη τὴ μέρα τὴ δίψα καὶ τὴν πείνα τους μ' ἓνα φλυτζάνι τσαΐ ποῦχε λίγες σταλιὲς ρούμι κι' ἓνα κομματάκι ἀπ' τὸ ἀρότο-δεντρο, μισοσαπιμένο.

Τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὶς ἐπόμενες, ἡ κατάσταση δὲν ἄλλαξε. Ἡ βάρκα πέρασε ἀνάμεσα σὲ ἀναρίθμητα νησιά, ἀπὸ ὅπου φάνηκαν νὰ ξεκινοῦνε μερικὲς πλώγες.

Ἄραγε, ἦταν γιὰ νὰ τοὺς πάρουν στὸ κινήγι ἢ γιὰ καμμιάν ἀνταλλαγὴ; Ἀφοῦ δὲν μπορούσαν νὰ μαντέψουν τοὺς σκοποὺς τῶν ἰθαγενῶν, δὲν θάταν φρόνιμο νὰ σταματήσουν. Γι' αὐτὸ ἡ βάρκα, μὲ τὰ πανιά φουσκωμένα ἀπὸ ἓναν ἄνεμο εὐνοϊκό, δὲν ἄργησε νὰ τοὺς παρατήσῃ πίσω της.

Στὶς 9 Μαΐου, ξέσπασε φοβερὴ καταιγίδα. Κεραυνοὶ κι' ἀστραπὲς τοὺς τριγύριζαν. Ἡ βροχὴ ἔπεφτε μὲ ἀπίθανη ὄρμη πού δὲν θὰ μπορούσαν κὰν νὰ τὴ φανταστοῦν ὅσοι ταξίδεξαν μόνο στὸ βόρειο ἡμισφαίριο. Ἀδύνατο νὰ στεγνώσουν τὰ ρούχα τους.

Ὁ Μπλαΐ, τότε, σκέφτηκε νὰ τὰ βουτήξῃ στὸ θαλασσόνερο, νὰ ποτισθοῦνε μὲ ἅλατι, γιὰ νὰ ξαναρθῆ στὸ δέρμα τῶν συντρόφων του λίγη ἀπ' τὴ ζεστασιά πού εἶχε ἀφαιρέσει ἡ βροχὴ.

Ὅλες αὐτὲς οἱ κατακλυσμαῖες βροχές, πού τόσο τάλαιπώρησαν τὸν καπετάνιο καὶ τοὺς συντρόφους του, ἐμπόδισαν ἄλλα δεινὰ ἀκόμα πρὸ φριχτά: τῆς δίψας πού θὰ εἶχε προκαλέσει μιὰ ἀνυπόφορη ζέστη.

Στις 17 Μαΐου, τὸ πρωί, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ σφοδρὴ καταιγίδα, ὅλοι μαζί ἄρχισαν νὰ παραπονοιοῦνται:

— Ποτὲ δὲν θάχουμε τὴ δύναμη νὰ φτάσουμε ὡς τὴ Νέα Ὀλλανδία, φώναξαν οἱ δυστυχημένοι. Μουσάκιδι ἀπ' τὴ βροχή, ἐξαντλημένοι ἀπ' τὴν κούραση, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ βροῦμε μιᾶς στιγμῆς ἀνάπαυση. Πεθαίνουμε τῆς πείνας! Δὲν θ' αὐξήσετε τίς μερίδες μας, καπετάνιε; Τί σημασία ἔχει ἂν τελειώσουν τὰ τρόφιμά μας; Εὐκολὰ θὰ τ' ἀντικαταστήσουμε φτάνοντας στὶς κτήσεις τῶν Ὀλλανδῶν!

— Τὸ ἀρνοῦμαι ἀπόλυτα, ἀπάντησε ὁ Μπλάι. Θὰ ἦταν παραφροσύνῃ. Ἀκόμα δὲν κάναμε τὸ μισὸ δρόμο γιὰ νὰ φτάσουμε στὴν Αὐστραλία κι' ἐσεῖς χάσατε κιόλας τὸ ἠθικό σας! Ἄλλωστε, πιστεύετε πὼς θὰ βροῦμε εὐκολὰ τροφίμα στὰ παράλια τῆς Νέας Ὀλλανδίας; Ὡστε δὲν ξέρετε οὔτε τοὺς κατοίκους τῆς!

Κι' ὁ Μπλάι τοὺς ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια τὴ φύση τοῦ ἐδάφους, τὰ ἦθη κι' ἔθιμα τῶν ἰθαγενῶν, τὸν ἀφιλόξενο χαρακτήρα τους. Γιατὶ τὸ ταξίδι του μὲ τὸν κάπταιν Κουκ τοῦ εἶχε δώσει τὴν εὐκαιρία ν' ἀποκτήσῃ μιὰ μεγάλη ἐμπειρία ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἰθαγενεῖς ποὺ εἶχαν συναντήσει στὸ δρόμο τους.

Καὶ πάλι, οἱ δυστυχημένοι σύντροφοί του τὸν ἄκουσαν μὲ προσοχὴ καὶ στὸ τέλος ἔπαψαν νὰ διαμαρτύρονται.

Οἱ δεκαπέντε ἀκόλουθες μέρες ἦταν ἠλιόλουστες, χαρὰ Θεοῦ. Κι' ἔτσι μπόρεσαν οἱ ναυαγοὶ — ἂν μπορούμε νὰ τοὺς ὀνομάσουμε — ἔτσι — νὰ στεγνώξουν τὰ ρούχα τους. Στις 27, πέρασαν τοὺς σκόπελους ποὺ τριγυρίζουν τὴν ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς Νέας Ὀλλανδίας. Ἡ θάλασσα ἦταν γαληνεμένη πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωοφυτοστράκινη ζώνη καὶ πολλὰ νησιά μὲ ἐξωτικὴ βλάστηση προδιέθεταν εὐχάριστα τίς ματιές.

Ξεμπάρκαραν, προχωρώντας ὅμως μὲ προσφυλάξεις. Τὰ μόνα ἴχνη ἰθαγενῶν ἦταν κάτι πολυκαιρινὲς στάχτες, ποὺ μαρτυροῦσαν πὼς κάποιοι εἶχαν μείνει σ' ἐκεῖνο τὸ μέ-

ρος. Κι' ἔτσι, δὲν ἦταν παράτολμο γιὰ τοὺς ναυτικούς νὰ περάσουν μιὰ νύχτα στὴ στεριά.

Ἐπρεπε ὁμῶς κάτι νὰ φᾶνε. Κατὰ καλὴ σύμπτωση ἕνας ναύτης ἀνακάλυψε κοπάδια ἀπὸ στρεΐδια, κολλημένα στοὺς βράχους. Κι' οἱ πεινασμένοι ἔφαγαν μὲ τὴν ψυχὴ τους.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Μπλάϊ βρῆκε μέσα στὴ βάρκα ἕνα φακό, ἕνα τσακμάκι καὶ θειάφι. Κι' ἔτσι ἦταν σὲ θέση ν' ἀνάψουν φωτιὰ γιὰ νὰ μαγειρέψουν τὰ προϊόντα τοῦ κυνηγιοῦ καὶ τοῦ ψαρέματος.

Ὁ Μπλάϊ σκέφτηκε τότε νὰ διαιρέση τὸ πλήρωμά του σὲ τρεῖς ὁμάδες. Ἡ μιὰ θὰ συγγύριζε τὸ ἐσωτερικὸ τῆς βάρκας. Οἱ δυὸ ὑπόλοιπες θὰ ξεκινουῦσαν ἀναζητώντας τροφίμα. Πολλοὶ ὁμῶς ἄρχισαν τὰ παράπονα καὶ τὶς κλάψες: προτιμοῦσαν νὰ μείνουν νηστικοὶ παρὰ νὰ περιπλανηθοῦν μὲς στὴ χώρα.

Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς, πιὸ ζωηρὸς ἢ πιὸ ἐκνευρισμένος ἀπ' τοὺς συντρόφους του, ἔφτασε στὸ σημεῖο νὰ πῆ στὸν καπετάνιο:

—“Ὅλοι μας ἕνα εἴμαστε. Γιατὶ ἐσὺ νὰ κάθῃσαι ὅλη ὥρα ξεκούρατος; Ἄν πεινάς, πῆγαινε μόνος σου νὰ βρῆς νὰ φᾶς! Στὴ δουλειὰ ποὺ κάνεις ἐδῶ ἐσύ, εὐκόλα μπορῶ νὰ σὲ ἀντικαταστήσω!

Ὁ Μπλάϊ, καταλαβαίνοντας πὸς ἔπρεπε νὰ ξερριζώσῃ μιὰ γιὰ πάντα τὸ πνεῦμα τῆς ἀνταρσίας, πῆρε ἕνα χασαπομάχαιρο, πέταξε ἄλλο ἕνα στά πόδια τοῦ ἀπειθαρχοῦ καὶ τοῦ φώναξε:

— Ἐπεράσπισε τὸν ἑαυτό σου, ἀλλιῶτικα σὲ σκοτώνω σὰν παλιόσκυλο!

Αὐτὴ ἡ δυναμικὴ ἐπέμβαση ἔκανε τὸν ἀντάρτη νὰ χωθῆ στὸ καθούκι του κι' ἔτσι ἡ γενικὴ δυσαρέσκεια κάλεμαρε.

Στὸ διάστημα ποὺ ἔμειναν στὴ στεριά, τὸ πλήρωμα ἐφοδιάστηκε σὲ ἀφθονία μὲ στρεΐδια, χτένια καὶ πόσιμο νερό.

Λίγο παραπέρα, στὸν πορθμὸ Ἐντήβουρ, ἀπ' τὶς δυὸ ομάδες ποὺ ἔστειλαν νὰ κυνηγήσουν χελῶνες καὶ πετροχελίδονα, ἡ πρώτη γύρισε μὲ ἀδειανὰ χέρια. Ἡ δευτέρα ἔφερε ἕξη πετροχελίδονα, θὰ πετύχαινε ὅμως πρὸς πολλὰ ἂν ὁ ἕνας κυνηγός, ξεμακραίνοντας ἀπ' τοὺς συντρόφους του, δὲν εἶχε τρομάξει τὰ πουλιά.

Ὁ ναύτης αὐτὸς ὁμολόγησε ἀργότερα πὼς εἶχε πιάσει ἑννέα πετροχελίδονα καὶ τὰ καταβρόχθισε... ὦμά!

Χωρὶς τὰ τρόφιμα καὶ τὸ πόσιμο νερὸ ποὺ εἶχαν βρεῖ στὰ παράλια τῆς Νέας Ὀλλανδίας, εἶναι βέβαιο πὼς ὁ Μπλαΐ κι' οἱ σύντροφοί του θάχαν πεθάνει. Ἄλλωστε ὅλοι βρισκόνταν σ' ἐλεεινὴ κατάσταση, κατάχλωμοι, ἔξαντλημένοι, — ζωντανὰ πτώματα.

Τὸ ταξίδι ὡς τὸ νησὶ Τιμόρ στάθηκε γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ἡ ἐπανάληψη ὅλων τῶν ταλαιπωριῶν καὶ κακουχιῶν ποὺ εἶχαν ὑποφέρει ὥσπου νὰ φτάσουν στὰ παράλια τῆς Νέας Ὀλλανδίας.

Μόνο ποὺ ἡ ἀντοχὴ ὅλων εἶχε φτάσει στὰ τελευταῖα ὄριά της. Σὲ λίγες μέρες εἶχαν πρηστεῖ τὰ πόδια τους.

Σ' αὐτὴ τὴν ἄθλια κατάσταση, τοὺς κυρίεψε μιὰ ἀκατάσχετη, ἐξακολοθητικὴ ὑπνηλία.

Ἦταν προμηνύματα πὼς πλησίαζε τὸ τέλος τους.

Ὁ Μπλαΐ τὸ πρόσεξε. Γι' αὐτὸ ἔκανε διανομὴ διπλῆς μερίδας στοὺς πρὸ ἐξασθενημένους, προσπαθώντας νὰ τοὺς ξαναδώσῃ λίγη ἐλπίδα.

Ἐπιτέλους, στὶς 12 Ἰουνίου τὰ ξημερώματα, φάνηκε ἡ ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ Τιμόρ, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα ταξίδι 3618 λευγῶν, ὑπὸ τὶς χειρότερες συνθῆκες.

Τοὺς Ἄγγλους ὑποδέχτηκαν οἱ Ὀλλανδοὶ ἀποικοὶ μὲ τὴ μεγαλύτερη συμπάθεια στὸ Κούπαγκ, τὴν πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ.

Οἱ ταλαιπωρημένοι, θαλασσοδαρμένοι ναυτικοὶ ἔμειναν δυὸ μῆνες ἐκεῖ, ὥσπου νὰ συνέλθουν κάπως ἀπ' τὴ σωματικὴ ἐξασθένησή τους.

Κατόπιν, ὁ Μπλαΐ ἀγόρασε μιὰ μικρὴ σκοῦνα, ἕφτα-

σε στη Μπατάβια κι' από εκεί μπάρκαραν για την 'Αγγλία.

Στις 14 Μαρτίου 1790, οί ναυτικοί ξεμπάρκαραν στο Πόρτσμουθ.

Ἡ ἐξιστόρηση τῶν φρικτῶν δοκιμασιῶν πού εἶχαν περάσει, προκάλεσε τὴ συμπάθεια ὄλου τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀγανάκτηση τοῦ κοινοῦ ἐναντίον ἐκείνων πού ἦταν ὑπεύθινοι τῆς ταλαιπωρίας τῶν ναυτικῶν.

Ταυτόχρονα, τὸ Ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο ἀρμάτωσε τὴ φρεγάδα «Πανδώρα» μὲ εἰκοσιτέσσερα κανόνια καὶ πληρωμα ἑκατὸν ἐξήντα ἀνδρῶν, στέλλοντάς τὴν νὰ καταδιώξη τοὺς στασιαστὲς τοῦ «Μπάρουντ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ο ἰ στα σια σ τ ἑ ς

Μόλις ἐγκατέλειψε τὸν κάπταιν Μπλαΐ σ' ἀνοιχτά, τὸ «Μπάρουντ» ἔκανε πανιὰ γιὰ τὴν Ταϊτή. Τὴν ἴδια μέρα, ἔφτανε στὸ Τουμπουαΐ. Τὸ ἀνοιχτόκαρδο παρουσιαστικὸ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ νησιοῦ, πού ἦταν τριγυρισμένο ἀπὸ μιὰ ζώνη ζωοφυτοστράκινων βράχων, παρακινούσε τὸν Κρίστιαν νὰ σταθμεύσῃ ἐκεῖ. Μὰ οἱ ἐκδηλώσεις τῶν κατοίκων ἦταν πολὺ ἀπειλητικῆς. Κι' ἔτσι ἡ ἀπόβαση δὲν ἔγινε.

Στις 6 Ἰουνίου 1789, ὅμως, ἔρριξαν ἄγκυρα στὸν ὄρμο Ματαβάι. Μὲ μεγάλη ἐκπληξή τους οἱ Ταϊτινοὶ ἀναγνώρισαν τὸ «Μπάρουντ». Οἱ στασιαστὲς ξαναβοῆκαν τοὺς ἰθαγενεῖς πού εἶχαν γνωρίσει στὸ πρῶτο τους ταξίδι ἐκεῖ. Τοὺς διηγήθηκαν ἕνα παραμῦθι, ἀνακατεύοντας σ' αὐτὸ τ' ὄνομα τοῦ κάπταιν Κούκ, πού οἱ Ταϊτινοὶ τοῦ εἶχαν τὶς πιὸ ἀγαθὲς ἀναμνήσεις (*).

(*) Καὶ στὰ δύο ταξίδια του στὴν Αὐστραλία καὶ Νέα Ζηλανδία, τὸ 1769 καὶ τὸ 1773, ὁ Ἀγγλὸς θαλασσοπόρος Τζαίημς Κούκ (1728 - 1779) ἀγκυροβόλησε στὴν Ταϊτή, γνωρίστηκε μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς κάνοντας ἀνταλλαγές μαζί τους, καὶ κέρδισε τὴ φιλία τους.

Στις 29 'Ιουνίου, οί στασιαστές μάρκαραν ξανά για τὸ Τουμποαί, ἀναζητώντας κανένα νησι πὸν νὰ βρισκεται ἔξω ἀπ' τὴν τακτικὴ θαλασσινὴ γραμμὴ πὸν ἀκολουθοῦσαν τὰ πλοία, για πολὺ εὐνόητους λόγους. Ἦθελε νὰ εἶναι γόνιμο τὸ ἔδαφός του για νὰ μπορεῖ νὰ τοὺς συντηρήσῃ, καὶ νὰ μὴ κινδυνεύουν νὰ πέσουν στὰ χέρια τῶν Ἀρχῶν τῆς πατρίδας τους.

Ἔτσι περιπλανήθηκαν ἀπὸ ἀρχιπέλαγος σὲ ἀρχιπέλαγος, χωρὶς νὰ εἶναι πιά σὲ θέσῃ ὁ Κρίστιαν ν' ἀποτρέψῃ τίς ἀναρίθμητες πειρατείες καὶ ληστείες τους.

Καὶ πάλι τοὺς τράβηξε, ὅμως, τὸ γόνιμο ἔδαφος τῆς Ταϊτῆς, οἱ ἀγαθοὶ τρόποι κι' ἡ φιλοξενία τῶν κατοίκων, καὶ ξαναγύρισαν στὸν ὄρμο Ματαβαί.

Ἐκεῖ, τὰ δυὸ τρίτα τοῦ πληρώματος ξεμάρκαραν.

Μὰ τὸ ἴδιο βράδυ, τὸ «Μπάουντ» εἶχε βιβάρεϊ τίς ἄγκυρες καὶ χάθηκε στ' ἀνοιχτά, προτοῦ οἱ ναῦτες πὸν εἶχαν ξεμπαρκάρεϊ νὰ ὑποπτευθοῦν τὴν πρόθεσιν τοῦ Κρίστιαν νὰ φύγῃ χωρὶς αὐτούς.

Ἀναγκασμένοι νὰ τὰ βγάλουν πέρα μόνοι τους, οἱ ναυτικοὶ ἐγκαταστάθηκαν σὲ διάφορες περιοχὲς τοῦ νησιοῦ.

Ὁ λοστρόμος Στούαρτ κι' ὁ δόκιμος Πήτερ Χέυγουντ, οἱ δυὸ ἀξιωματικοὶ πὸν ὁ Κρίστιαν εἶχε ξεχωρίσει ἀπ' τοὺς ναυτικούς τοῦ Μπλάι, παίρνοντάς τους μαζί του, ἔμειναν στὸ Ματαβαί, κοντὰ στὸ βασιλιὰ Τιππάο. Ὁ Στούαρτ πῆρε γυναίκα τὴν ἀδελφὴ του.

Ὁ Μόρισον κι' ὁ Μίλγουορντ πῆγαν στὸν ἀρχηγὸ Πένο, πὸν τοὺς ὑποδέχθηκε ἐγκάρδια.

Ὅσο για τοὺς ἄλλους ναυτικούς, προχώρησαν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ καὶ δὲν ἄργησαν νὰ παντρευθοῦν Ταϊτινὲς.

Ὁ Τσῶρτσιλ κι' ἓνας μανιακός, ὁ Θόμπσον, ἀφοῦ ἔκαναν ἓναν σωρὸ ἐγκλήματα, μιὰ μέρα ἀρπάχτηκαν. Ὁ Τσῶρτσιλ σκοτώθηκε σ' αὐτὸν τὸν κανγᾶ κι' οἱ ἰθαγενεῖς ἐξόντωσαν τὸν Θόμπσον μὲ πετρίες.

Αὐτὸ στάθηκε τὸ τέλος δυὸ ναυτικῶν ποῦ εἶχαν παίξει πρωτεύοντα ρόλο στὴν ἀνταρσία.

Οἱ ὑπόλοιποι, ὅμως, μὲ τὴν καλὴ τους διαγωγὴ, ἔγιναν οἱ ἀγαπημένοι τῶν Ταϊτινῶν.

Ὡστόσο, ὁ Μόρισον κι' ὁ Μίλγουορντ δὲν μποροῦσαν νὰ ζήσουν ἤσυχοι σ' αὐτὸ τὸ νησί, ὅπου ἦταν εὔκολο νὰ τοὺς ἀνακαλύψουν καὶ νὰ τοὺς κρεμάσουν.

Σχεδίασαν νὰ κατασκευάσουν μιὰ σκούνα, γιὰ νὰ φτάσουν ὡς τὴ Μπατάβια καὶ ν' ἀνακατευθοῦν ἐκεῖ μὲ τὸν πολιτισμένο κόσμο, χωρὶς νὰ κινδυνεύουν πιά ν' ἀνακαλυφθοῦν.

Μαζὶ μὲ ἄλλους ὀχτὼ συντρόφους τους, μὲ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ μαραγκοῦ, κατόρθωσαν μὲ χίλιες - δυὸ δυσκολίες νὰ κατασκευάσουν ἓνα μικρὸ ἱστιοφόρο, τὸ «Ρεζολύσιον» καὶ τὸ ἄραξαν σ' ἓνα μικρὸ ὄρμο, πίσω ἀπ' τὴν Ἀφροδίτη, ἓνα ἀκρωτήρι τῆς Ταϊτῆς. Μὰ δὲν μπόρεσαν πουθενὰ νὰ βροῦνε πανιὰ κι' ἔτσι τὸ ταξίδι ματαιώθηκε.

Στὸ ἀναμεταξύ, μὲ ἥσυχη τὴ συνείδησή τους γιὰτὶ δὲν εἶχαν λάβει μέρος σὲ κανένα ἀδίκημα ποῦ τιμωρεῖ ὁ νόμος, ὁ Στούαρτ καλλιεργοῦσε τὸν κῆπο του κι' ὁ Πῆτερ Χέϋγοντ συγκέντρωνε τὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ γράψῃ ἓνα λεξιλόγιο τῶν διαλέκτων τῶν ἰθαγενῶν, ποῦ ἀργότερα στάθηκε πολὺ χρήσιμο στοὺς Ἀγγλοὺς ἱεραποστόλους.

Πέρασαν δεκαοχτὸ μῆνες.

Στὶς 23 Μαρτίου 1791, ἓνα πλοῖο ξεπέρασε τὸ ἀκρωτήρι Ἀφροδίτη κι' ἀγκυροβόλησε στὸν κολλῖσκο Ματαβάι. Ἦταν τὸ πολεμικὸ «Πανδώρα», ποῦ τὸ Ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο εἶχε στείλει σὲ καταδίωξη τῶν στασιαστῶν.

Ὁ Χέϋγοντ κι' ὁ Στούαρτ ἔσπευσαν ν' ἀνεβοῦν στὸ πλοῖο, εἶπαν τὰ ὀνόματά τους καὶ διηγήθηκαν πὼς δὲν εἶχαν λάβει καθόλου μέρος στὴν ἀνταρσία. Δὲν τοὺς πίστεψαν ὅμως, καὶ τοὺς ἔβαλαν στὰ σίδερα μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους τους, χωρὶς νὰ ἐρευνήσουν καθόλου τὴν ὑπόθεση. Τοὺς φέρθηκαν κατὰ τὸν πιὸ ἀπάνθρωπο τρόπο, ἀπειλών-

τας τους πὸς θὰ τοὺς τουφέκιζαν ἂν χρησιμοποιοῦσαν τὴν ταίτινὴ γλώσσα γιὰ νὰ συνεννοηθοῦν μεταξύ τους.

Δεμένους μὲ ἀλυσίδες τοὺς ἔκλεισαν μέσα σ' ἓνα κλουβί, στὴν πρύμνη.

Στις 19 Μαΐου, τὸ «Ρεζολύσιον», ποὺ εἶχε ἐφοδιασθῆ μὲ πανιά, κι' ἡ «Πανδώρα» σήκωσαν τὶς ἄγκυρες. Τρεῖς ὀλάκερους μῆνες, τὰ δυὸ πλοῖα ἔκαναν ἔρευνες στὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Φίλων, γιὰ ν' ἀνακαλύψουν τὸν Κρίστιαν καὶ τοὺς ὑπόλοιπους στασιαστές.

Τὸ «Ρεζολύσιον» ὅμως τελικὰ χάθηκε στὰ παράλια τοῦ νησιοῦ Τσάταμ κι' ἡ «Πανδώρα» παρ' ὅλο ποὺ ἐρεύνησε πολλὰς μέρες τὴν περιοχὴ, δὲν μπόρεσε ν' ἀνακαλύψῃ ἴχνη τοῦ πλοίου καὶ τῶν πέντε ναυτικῶν ποὺ ταξίδευαν μ' αὐτό.

Ἡ «Πανδώρα» ξαναπῆρε τὸ δρόμο πρὸς τὴν Εὐρώπη μὲ τοὺς φυλακισμένους. Στὸν ποθμὸ τοῦ Τορρές, ὅμως, χτύπησε πάνω σὲ μιὰ κοραλένια ὑφαλο καὶ βυθίστηκε. Ἔτσι πνιγῆκαν τριανταένα μέλη τοῦ πληρώματος καὶ τέσσερις ἀπ' τοὺς στασιαστές.

Τὸ ὑπόλοιπο πλήρωμα κι' οἱ φυλακισμένοι, ποὺ εἶχαν σωθῆ ἀπ' τὸ ναυάγιο, ἔφθασαν σ' ἓνα ἀμιῶδες νησάκι. Ἐκεῖ, ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦτες βρῆκαν καταφύγιο κάτω ἀπὸ σκηνές. Οἱ ἀντάρτες, ὅμως, γιὰ νὰ μὴ τοὺς ξεκάνῃ ὁ πυρακτωμένος ἥλιος, ἀναγκάστηκαν νὰ χωθοῦν μέσα στὴν ἀμμο, ὡς τὸ λαϊμό, καὶ ν' ἀνακουφισθοῦν κάπως.

Οἱ ναυαγοὶ ἔμειναν μερικὲς μέρες στὸ νησάκι. Ὅποτε, ἔφθασαν στὸ Τιμόρ μὲ τὶς βάρκες τῆς «Πανδώρας».

Στὸ ἀναμεταξύ, τὸ πλήρωμα τοῦ πολεμικοῦ δὲν εἶχε πάψει οὔτε στιγμή νὰ ἐπιτηρῇ τὶς κινήσεις τῶν κρατουμένων, παρ' ὅλη τὴ σοβαρότητα τῆς καταστάσεως.

Φτάνοντας στὴν Ἀγγλία τὸν Ἰούνιο τοῦ 1792, οἱ φυλακισμένοι πέρασαν ἀπὸ ναυτοδικεῖο, ποὺ εἶχε πρόεδρος τὸ ναύαρχο Χούντ.

Ἡ δίκη κράτησε ἕξι μέρες.

Τέσσερις ἀπ' τοὺς κατηγορουμένους ἀθωώθηκαν.

Οἱ ἔξη ὑπόλοιποι καταδικάσθησαν σὲ θάνατο γιὰ ἀνταρσία κι' ἀπαγωγή σκάφους. Ἀπὸ αὐτούς, κρέμασαν μόνο τέσσερεις στὰ κατάρτια ἐνὸς πολεμικοῦ. Τῶν ὑπολοίπων δύο — Στιούαρτ καὶ Πήτερ Χεύγουντ — ἀναγνωρίσθηκε ἐπιτέλους ἡ ἀθωότητα, καὶ τοὺς δόθηκε χάρη.

Τί εἶχε, ὅμως, ἀπογίνει τὸ «Μπάουντ»; Μὴ τυχὸν κι' εἶχε ναυαγήσει μὲ τοὺς τελευταίους ἀντάρτες;

Ἀδύνατον νὰ μαθευτῆ κάτι τὸ θετικό.

Τὸ 1814, εἰκοσιπέντε χρόνια ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας μας, δυὸ ἀγγλικά πολεμικά περιπολοῦσαν στὴν Ὠκεανία ὑπὸ τὴ διοίκηση τοῦ κάπταιν Σταίηης. Βρισκόνταν πρὸς νότον τοῦ Ἐπικίνδυνου Ἀρχιπελάγους, κοντὰ σ' ἓνα ὄρεινὸ καὶ ἠφαιστειογενὲς νησὶ πού ὀνομαζόταν Πίτκαιρν(*). Ἦταν ἓνα εἶδος κώνου, σχεδὸν χωρὶς ἀκρογιαλιά, σκεπασμένο ὀλάκερο μὲ χουρμαδιὲς κι' ἀρτόδεντρα. Τὸ νησὶ αὐτὸ ποτὲ δὲν τὸ εἶχε ἐπισκεφθῆ κανεὶς. Βρισκόταν σὲ ἀπόσταση χιλίων διακοσίων μιλίων ἀπ' τὴν Ταϊτή, σὲ 25° 4' νοτίου πλάτους καὶ 180° 8' δυτικοῦ μήκους.

Ὁ κάπταιν Σταίηης ἀποφάσισε νὰ βρῆ ἓνα κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ ξεπαρκάρῃ καὶ νὰ ἐξερευνήσῃ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ.

Πλησιάζοντας τὴν ἀκτὴ, παραξενεύτηκε διακρίνοντας καλύβες, φυτεῖες καὶ δυὸ παληκάρια στὴν ἀμμουδιά πού μπῆκαν σὲ μιὰ βάρκα καὶ τραβοῦσαν κοντὶ μὲ κατεύθυνση στὸ πλοῖο του.

Μὰ ἡ ἔπληξή του ξεπέρασε κάθε ὄριο ὅταν ἄκουσε τοὺς νησιώτες νὰ λένε σὲ καθαρὴ ἀγγλικὴ γλῶσσα:

— Ἐ! σεῖς! Θὰ μᾶς ρίξετε ἓνα σκονὶ ν' ἀνεβοῦμε στὸ πλοῖο;

Μόλις πάτησαν στὸ κατὰστρομα, οἱ δυὸ νέοι εἶδαν ὀλόγουρά τους τὸ πλήρωμα νὰ τοὺς θέτῃ ἓνα σωρὸ ἐρωτήματα, στὰ ὁποῖα δὲν μποροῦσαν νὰ δώσουν ἀπάντησιν.

(*) Τὸ ἀνακάλυψε ὁ Ἄγγλος θαλασσοπόρος Φίλιπ Κάρτερρ, τὸ 1766, ἐξερευνώντας τὴς ἐσθμερινὲς περιοχὰς τῶν Εἰρημικῶν.

Τότε τοὺς ὀδήγησαν στὸ ναύαρχο Σταίηνς, πὺ τοὺς ρώτησε :

— Ποιοί εἶστε;

— Τ' ὄνομά μου εἶναι Φλέτσερ Κρίστιαν καὶ τοῦ συντρόφου μου Γιάγκ.

Τὰ ὀνόματα ἦταν ἄγνωστα στὸν κάπταιν Σταίηνς, πὺ δὲν εἶχε στὸ νοῦ του τοὺς ναυτικούς τοῦ «Μπάουντν».

— Ἐπὶ πότε βρισκόσαστε ἐδῶ;

— Ἐδῶ γεννηθήκαμε.

— Πόσων χρονῶν εἶσαστε;

— Ἐγὼ εἶμαι εἰκοσιπέντε χρονῶν, ἀπάντησε ὁ Κρίστιαν, καὶ ὁ Γιάγκ δεκαοχτώ.

— Μήπως οἱ γονεῖς σας ναυάγησαν στὰ παράλια αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ;

Ὁ Κρίστιαν ἐξιστόρησε τότε στὸν κάπταιν Σταίηνς τὰ συγκινητικὰ περιστατικὰ πὺ εἶχαν ὀδηγήσει ἐκεῖ τὸν πατέρα του.

Ἐγκαταλείποντας στὴν Ταϊτή εἰκοσιένα συντρόφους του, ὁ Κρίστιαν, πὺ εἶχε διαβάσει, στὴ βιβλιοθήκη τοῦ «Μπάουντν», τὴν περιγραφὴ τῶν ἐξευρενήσεων τοῦ θαλασσοπόρου Φίλιπ Κάρτερετ, ἔβαλε πλῶρη κατευθεῖαν πρὸς τὸ νησάκι Πίτκαιρν, πὺ ἡ θέση του ἐξυπηρετοῦσε τοὺς σκοποὺς του.

Τὸ πλήρωμα τοῦ «Μπάουντν» ἀποτελοῦνταν, τότε, ἀπὸ εἰκοσιοχτὼ ναυτικούς. Τὸν Κρίστιαν, τὸν δόκιμο Γιάγκ καὶ ἑπτὰ ναῦτες, ἔξη Ταϊτινοὺς πὺ εἶχαν μαρκάρει στὴν Ταϊτή, πὺ οἱ τρεῖς εἶχαν μαζὶ τὶς γυναῖκες τους καὶ ἓνα μωρὸ δέκα μηνῶν, καὶ τρεῖς ἄνδρες καὶ ἔξη γυναῖκες ἰθαγενεῖς ἀπ' τὸ Τουμπουαί (*).

Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ Κρίστιαν καὶ τῶν συντρόφων του στάθηκε, μόλις ἔφθασαν στὸ νησὶ Πίτκαιρν, νὰ διαλύσουν τὸ «Μπάουντν», ἀπὸ φόβο μὴν ἀνακαλυφθοῦν. Βέ-

(*) Νησὶ τοῦ Νότιου Ἀρχιπελάγους, 124 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

βαια, ἔτσι ἔχαναν κάθε δυνατότητα νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ νησί, μὰ τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ ἀσφάλειά τους.

Ἡ σύσταση κ' ἡ ἐγκατάσταση τῆς μικρῆς ἀποικίας συνάντησε πολλὰς δυσκολίες, γιατί τὰ ἄτομα πού τὴν ἀποτελοῦσαν ἦταν ἀλληλέγγυα σ' ἓνα ἔγκλημα. Αἱματηρὲς φιλονικεῖες δὲν ἄργησαν νὰ διαιρέσουν Ἄγγλους καὶ Ταϊτινοὺς σὲ δυὸ ἀντιμαχόμενες παρατάξεις.

Τὸ 1794 μόνο τέσσερεις ἀπ' τοὺς στασιαστὲς ζοῦσαν ἀκόμα. Τὸν Κρίστιαν εἶχε μαχαιρώσει ἓνας ἀπ' τοὺς ἰθαγενεῖς πού εἶχαν πάρει μαζί τους οἱ Ἄγγλοι. Ὅλοι οἱ Ταϊτινοὶ δὲν ἄργησαν ν' ἀκολουθήσουν τὴν τύχη τοῦ ἀδικοσκοτωμένου.

Ἐνας ἀπ' τοὺς Ἄγγλους εἶχε βρεῖ τὸν τρόπο νὰ φτιάξῃ οἶνοπνευματώδη ποτὰ μὲ τὴ ρίζα ἑνὸς φυτοῦ τῶν νησιοῦ. Μὰ τὸ μεθύσι τὸν ἔκανε νὰ παραφρονήσῃ καὶ νὰ ριχτῇ ἀπὸ ἓνα γκρεμνὸ στὴ θάλασσα.

Κι' ἄλλος ἓνας ἀλκοολικός, πάνω στὸ ξέσπασμα τῆς τρέλλας, ὄρμησε ἐναντίον τοῦ Γιάγκ καὶ τοῦ ναύτη Τζῶν Ἄνταμς, πού βρεθῆκαν στὴν ἀνάγκη νὰ τὸν σκοτώσουν.

Τὸ 1800, ὁ Γιάγκ πέθανε ἀπὸ ἄσθμα.

Ὁ Τζῶν Ἄνταμς ἔμεινε τότε ὁ τελευταῖος ζωντανὸς ἀπ' τοὺς στασιαστὲς.

Σὰν ἔμεινε μόνος, μὲ πολλὰς γυναῖκες καὶ εἴκοσι παιδιά, πού εἶχαν γεννηθῆ ἀπ' τὸ γάμο τῶν συντρόφων του μὲ Ταϊτινὲς, ὁ Τζῶν Ἄνταμς ἄλλαξε διαγωγὴ.

Ἦταν τότε τριανταεξὶ χρονῶν. Μὰ χρόνια ὀλάκερα εἶχε παραστῆ σὲ σκηνὲς βίας καὶ σφαγῶν, εἶχε δεῖ τὴν ἀνθρώπινη φύση σὲ ὅλες τὶς θλιβερὲς τῆς ὄψεις. Καὶ μονομιᾶς ἡ συνειδήσή του ξύπνησε μέσα του καὶ τὸν ὀδήγησε στὴ μετάνοια.

Στὴ βιβλιοθήκη τοῦ «Μπάουντυ», πού βρισκόταν στὸ νησί, ἦταν μιὰ Βίβλος καὶ πολλὰ προσηνητάρια. Ὁ Τζῶν Ἄνταμς, πού τὰ διάβαζε συχνά, ζήτησε ἄφεση ἁμαρτιῶν οἷα νάματα τῆς θρησκείας κι' ἐγίνε ἄλλος ἄνθρωπος.

Ἀνάθρεψε καὶ μόρφωσε μὲ τοὺς πῶ ἠθικοὺς κι' ἀν-

θρωπιστικούς κανόνες τὸ νέο πληθυσμό. "Όλοι τὸν σέβονταν καὶ τὸν λάτρευαν σὰν πατέρα.

Καὶ κατέληξε νὰ γίνῃ ὁ νομοθέτης, ὁ ἀρχιερεὺς, κοντολογίς ὁ βασιλιάς τοῦ Πίτκαιον.

Ὅστος, μέχρι τὸ 1814, ὁ Τζὼν "Ανταμς δὲν ἔπαινε νὰ βρῖσκεται σ' ἐπιφυλακὴ.

Τὸ 1795, ἓνα πλοῖο εἶχε πλησιάσει τὸ Πίτκαιον. Τότε, οἱ τέσσερες πού ζοῦσαν ἀκόμα, εἶχαν κρυφτῆ σὲ ἀπόρσιτα δάση καὶ δὲν τόλμησαν νὰ ξεμυτίσουν προτοῦ ἀπομακρυνθῆ τὸ πλοῖο.

Τὰ ἴδια μέτρα ἀσφαλείας πάρθηκαν τὸ 1808, ὅταν ἓνας Ἀμερικανὸς καπετάνιος ξεμπάρκαρε στὸ νησί. Βρῆκε ἓνα χρονόμετρο καὶ μιὰ πυξίδα καὶ τὰ ἔστειλε στὸ Ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο — πού δὲν ἔδωκε ζωμιμὰ σημασία στὰ λείψανα αὐτὰ τοῦ «Μπάουντυ». Γιατὶ τότε ἡ Εὐρώπη εἶχε ἓνα σωρὸ σκοτοῦρες καὶ προβλήματα — ἐξαιτίας τοῦ Ναπολέοντος.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἐξιστόρησι πού ἔκαναν στὸν κάπταιν Σταίηνς οἱ δύο νέοι, πού ἦταν Ἀγγλοὶ ἀπὸ πατέρα, ὁ ἓνας παῖδι τοῦ Κρίστιαν, ὁ ἄλλος παῖδι τοῦ Γιάγγ.

"Όταν, ὅμως, ὁ Σταίηνς ζήτησε νὰ δῆ τὸν Τζὼν "Ανταμς, ὁ πατριάρχης τοῦ Πίτκαιον ἀρνῆθηκε νὰ πάη στὸ πλοῖο, προτοῦ πληροφορηθῆ ποιὰ τύχη τὸν περιμένε.

Ὁ κάπταιν Σταίηνς βεβαίωσε τοὺς δύο νέους πὼς τὸ ἀδίκημα τοῦ Τζὼν "Ανταμς εἶχε παραγραφῆ μιὰ κι' εἶχαν περάσει εικοσιπέντε χρόνια ἀπ' τὴν ἀνταρσία τοῦ «Μπάουντυ». Ὅστερα, κατέβηκε στὴ στεριά ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ἓνας πληθυσμὸς ἀποτελούμενος ἀπὸ σαρανταἑξὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες κι' ἓνα τσοῦρμιο παιδιά.

"Όλοι ἦταν ψηλοὶ καὶ ρωμαλέοι, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ καθαρῦ ἀγγλικῦ τύπου. Οἱ κοπέλλες εἶχαν μιὰν ἰδιαίτερη ὀμορφιά κι' οἱ σεμνοὶ τρόποι τους τίς ἔκαναν πὺθελκτικέες.

Οἱ νόμοι πού εἶχαν ἰσχὺ στὸ νησί ἦταν πολὺ ἀπλοῖ. Σ' ἓνα κατάστιχο ἦταν σημειωμένα ὄσα κέρδιζε καθένας ἀ-

πὸ τὴν ἐργασία του. Νομίσματα δὲν εἶχαν πέραση. Ὅλες οἱ συναλλαγῆς γίνονταν μὲ ἀνταλλαγὴ. Βιομηχανίες δὲν ὑπῆρχαν, γιατί ἔλειπαν οἱ πρώτες ὕλες.

Οἱ κάτοικοι εἶχαν γιὰ ντύσιμο μόνο πλατύγυρα καπέλα καὶ κάλυπταν τὴ μέση τους μὲ χόρτα.

Ἡ γεωργία καὶ τὸ ψάρεμα ἦταν οἱ κυριώτερες ἀσχολίες τους.

Οἱ γάμοι γίνονταν μόνο μὲ τὴν ἄδεια τοῦ Ἄνταμς, μὲ τὴν προϋπόθεση ὁ ἄνδρας νάχη ἐκχερσώσει καὶ φυτέψει ἓνα χωράφι γιὰ τὴ συντήρηση τῆς μελλοντικῆς οἰκογενείας του.

Ὁ κάπταιν Σταίηνς, ἀφοῦ συγκέντρωσε ὅλες αὐτὲς τὶς ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γι' αὐτὸ τὸ ἐρημονήσι τοῦ Εἰρηνικοῦ, ξαναγύρισε στὴν Εὐρώπη.

Ἡ γεμάτη περιπέτειες κι' ἀγαθὲς πράξεις σταδιοδρομία τοῦ σεβάσιμου Ἰζὼν Ἄνταμς ἔλαβε τέλος μὲ τὸ θάνατό του, τὸ 1829.

Ἀπὸ τότε, τὸν διαδέχθηκε ὁ σεβάσιμος Τζῶρτζ Νόμπ, ἐκτελώνοντας τὰ λειτουργήματα πάστορος, γιατροῦ καὶ διδασκάλου.

Τὸ 1853, οἱ ἀπόγονοι τῶν στασιαστῶν τοῦ «Μπάουν-τν» ἔφθασαν τὸν ἀριθμὸ τῶν 170 ἀτόμων. Ἀπὸ τότε, ὁ πληθυσμὸς δὲν ἔπαψε ν' αὐξάνη. Καί, ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια, τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀναγκάστηκε νὰ ἐγκατασταθῆ στὸ νησί Νόρφολκ, ποῦ εἶχε ὡς τότε χρησιμοποιηθῆ γιὰ κάτεργα.

Πολλοὶ ὁμῶς ἀπ' τοὺς μετανάστες νοσταλγοῦσαν τὸ Πίτκαιρν, ἂν καὶ τὸ Νόρφολκ εἶναι τέσσερες φορὲς μεγαλύτερο νησί, ἔχει γόνιμο ἔδαφος κι' οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς εἶναι πολὺ πρὸ εὐκόλες.

Γι' αὐτό, ὕστερ' ἀπὸ χρόνια διαμονῆς στὸ Νόρφολκ, πολλὲς οἰκογένειες ξαναγύρισαν στὸ Πίτκαιρν, ὅπου ἐξακολουθοῦν νὰ εὐημεροῦν.

Αὐτὸ στάθηκε τὸ τέλος μιᾶς περιπέτειας πὺν ἄρχισε μὲ τόσο τραγικῆς συνθῆκης.

Στὴν ἀρχή, βρέθηκαν νὰ εἶναι στασιαστῆς, δολοφόνοι, μανιακοὶ — καὶ τώρα, μὲ τὴν ἐπίδραση τῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ παιδείας πὺν προσέφερε ἕνας φτωχὸς, μεταμελημένος γιὰ τ' ἁμαρτήματά του, ναυτικός, τὸ νησι Πίτκαιρον ἔγινε ἡ πατρίδα μιᾶς ἡρεμῆς, φιλόξενης, εὐτυχισμένης κοινωνίας, στὴν ὁποία ξαναβρίσκει κανεὶς τὰ παλιὰ πατριαρχικά ἦθη καὶ ἔθιμα.

